

Omvärldsspaning inför förstudie – Solberga (ung)kulturhus.

Under oktober 2023 genomfördes platsbesök i Storstockholm vid ett antal platser vars verksamheter i huvudsak är inriktade på att tillgodogöra rum för kultur. Syftet var att vidga förståelsen och samla exempel på hur ungunderverksamheter liksom kulturfastighetsförvaltning kan bedrivas.

Taben (Farsta): Ungkulturhus med målgrupp 13-25. Centralt öppet rum med kafésittning och scen. Utöver det större publika utrymmet erbjuds en rad dedikerade mindre rum avsedda för enskilt kulturutövande: maker-Space, musikstudio, danssal, ateljé, replokaler, filmredigeringsrum etc. Rummen är flexibla och ändras beroende på vad som efterfrågas av ungdomar. TV-spel erbjuds endast i form av VR, då all aktivitet i huset på ett eller annat sätt ska vara rörelsebaserad. "Häng i soffan med Fifa" undveks aktivt.

Tongivande för verksamheten var mötet mellan unga och det professionella inom området. Funktionerna i huset skall hålla samma nivå som efterfrågas av det fria kulturlivet. Detta möjliggjorde både att ungdomarnas egna skapande har förutsättningar att nå professionell kvalitet, liksom att flera lokaler hyrs ut till det fria kulturlivet, och därmed skapade både möten och intäkter för verksamheten. Drivs av stadsdelsförvaltningen Farsta.

Danssal, replokaler och musikstudio på Taben, Farsta.

Subtopia är en plats för kultur i Alby som startade med en mindre lokal på 50m² men som idag förfogar över 50 000 kvadratmeter. Organisationen fungerar främst som fastighetsförvaltare/utvecklare och hyr ut ytor både för enskilda händelser och permanent verksamhet. Platsen fungerar idag som ett nav för kulturella näringar med egen verksamhet, men Subtopia arbetar även främjande med exempelvis kulturinkubatorer och öppna kontorsplatser. I detta fall var främst scenytor och publika rum av intresse. Subtopia erbjuder ett bland annat ett öppet rum med möjlighet till scenbygge av podier. Grundläggande ljud och ljussteknik finns installerat

för enklare arrangemang. Rummet används flitigt vid mellanstora arrangemang, både för publika och privata händelser. Scenyta 6x8m, upp till 300 personer i publik. Drivs av kommunalt aktiebolag.

Kulturhuset Skärholmen: Satellithus till Stockholms Kulturhus. Fokus på unga i åldern 9-19. Erbjuder teater, biograf, skapande-labb och ett brett utbud av arrangemang för målgruppen. Kursverksamhet bedrivs i samarbete med studieförbund. Exempelvis spelas här turnerande föreställningar för målgruppen, vilket kräver en mer utvecklad scen än vad som exempelvis erbjuds vid Subtopia & Tuben. Svart scen, 200 sittande.

Kafé 44 (Scen 44). Självorganiserad scen och kafé i centrala Stockholm. Ett enkelt kafé med billig lunch, bokhandel och scen. Öppnade i kulturföreningen Kapsylens fastighet 1984. Har en mindre öppen scen där det arrangeras spelningar flera gånger i veckan. Har fungerat som en möjlig experimentscen för många av Stockholms band och musiker. Allt arrangörskap sker av de som spelar, men en fast teknisk grunduppsättning finns på plats. Arrangörskap främjas generationsöverskridande till minimala kostnader. Scenen är liten och intim, vilket skapar en trygg miljö för de som står på scen för första gången såväl som till de mer erfarna artisterna.

Teater Moment (Gubbängen). Gubbängens gamla biograf som idag fungerar som fristående teater. Drivs av föreningen Moment med stöd av Stockholmstad, kulturrådet med flera. Scenen är oklassad enligt Riksteaterns normer, men används kontinuerligt genom Moments egna produktioner liksom för gästspel. Lokalen är enkel i sitt utförande, men erbjuder servering i foajén i samband med speldagar.

Slutsatser

Ovan nämnda exempel är inspirerande platser i storstadsregionen där respektive verksamhet kompletterar varandra och de större institutionerna i relation till ett betydligt större upptagningsområde. Men platserna fyller samtidigt funktioner/inriktningar som även efterfrågas i en mindre region. Tubens öppna och aktiva arbete med ungdans, inkludering och arrangörskap, Subtopias flexibla öppna rum och scenytor för större arrangemang för inkommande professionella aktörer, Scen 44:as självorganiserade kulturscen, Teater Moments tillgängliga och enkla scen i Gubbängen, liksom Kulturhuset Skärholmens tydligt programmerade innehåll och utbud. Samtliga av dessa inriktningar har tagits med i utformning av förslaget Solberga (Ung)kulturhus. En flexibel plats med utrymme för kreativt skapande, scenkonst, arrangörskap och spontana möten.